

Yksityiskohta teoksesta *Hurmos ja hulluus*

Antti Immonen
Kuvataideakatemia maisteritutkinnon
opinnäytteen kirjallinen osa ja dokumentaatio
Maalaustaide

**KUVATAIDE-
AKATEMIA**

✕ TAIDEYLIOPISTO

Kuvataiteen maisterin tutkintoni lopputyöhön sisältyy kaksi taiteellista osiota. Ensimmäinen osa oli galleria Fafassa 12.9. - 29.9.2013 ja toinen osa osallistumiseni *Kuvan Kevät* -näyttelyyn Kuva/Tilassa 9.5. - 1.6.2014.

Galleria Fafan näyttelyssä oli esillä maalauksia ja valokuvainstallaatio.

Kuvan kevät -näyttelyyn osallistuin installaatiolla, joka koostui maalauksista ja valokuvista.

Työskentelystä

Taiteilijana koen itseni eräänlaiseksi tutkijaksi. Pohdin erilaisia tapoja rakentaa taideteosta ja ymmärtää kuinka teos muodostuu. Samalla teosten rakentuessa koetan ymmärtää ja jäsentää maailmaa. Lopullinen teos voi olla mitä tahansa, mutta pohjimmiltaan siinä on kyse tavasta olla olemassa ja maailman hahmottamisesta. Työskentelen rinnakkain useammalla eri välineellä. Olen kokenut hedelmälliseksi tämän yhdistelmän tekniikoiden tukiessa toinen toisiaan. Samalla saan toimia työskentelyssäni aina jonkin uuden ja epävarman edessä.

Työskentelystä ja teoksista

Työskentelen paljon kotona ja poissa työhuoneelta. Otan valokuvia ja piirrän. Tärkeä osa työskentelyäni on näyttelyissä käyminen ja teosten tutkiminen kirjoista ja internetistä. Tavallaan voisi sanoa, että ohjelmoin itseäni erilaisia tapoja. Löydettyäni jonkin mielenkiintoisen teoksen, piirrän ja valokuvaan teosta tehden siitä omia versioita. Lopulta kyllästyn ja unohdan sen. Tästä prosessista jää kuitenkin aina jokin muisto tai tunne. Myöhemmin maalatessani tämä kokemus piirtyy tiedostamatta maalauskaikalle tai valokuvan pohjaksi. Viimeisen version tekoon ei välttämättä kulu kuin 15 minuuttia. Sitä on kuitenkin edeltänyt pitkä prosessi. Lopulliset teokset toteutan yleensä työhuoneella. Tässä vaiheessa viihdyn työhuoneella aamusta iltaan noin viikon tai kahden jaksoissa, silloin toteutan suuren määrän teoksia, joista lopulta valikoituvat teokset näyttelyihin.

Loput päätyvät seuraavien teosten materiaaliksi tai huonoimmassa tapauksessa kaatopaikalle.

Maalauksessa olen kiinnostunut kädenjäljestä ja erilaisista pinnoista. Maalaan yleensä lattialla kontaten ja olen itsekin yltäpäältä maalissa. Teosteni aiheet kehkeytyvät näkemäni ja kokemani pohjalta. Valokuvaan sekä piirrän kaupungilla että luonnossa. Lopulliseen maalaukseen yritän kuitenkin siirtää ”kokemukseni” tapahtumasta, en niinkään havaintoa.

Yleiskuva näyttelystä *Yksityinen ja yhteinen*

Galleria Fafa 12.–29.9.2013

Yksityinen ja yhteinen

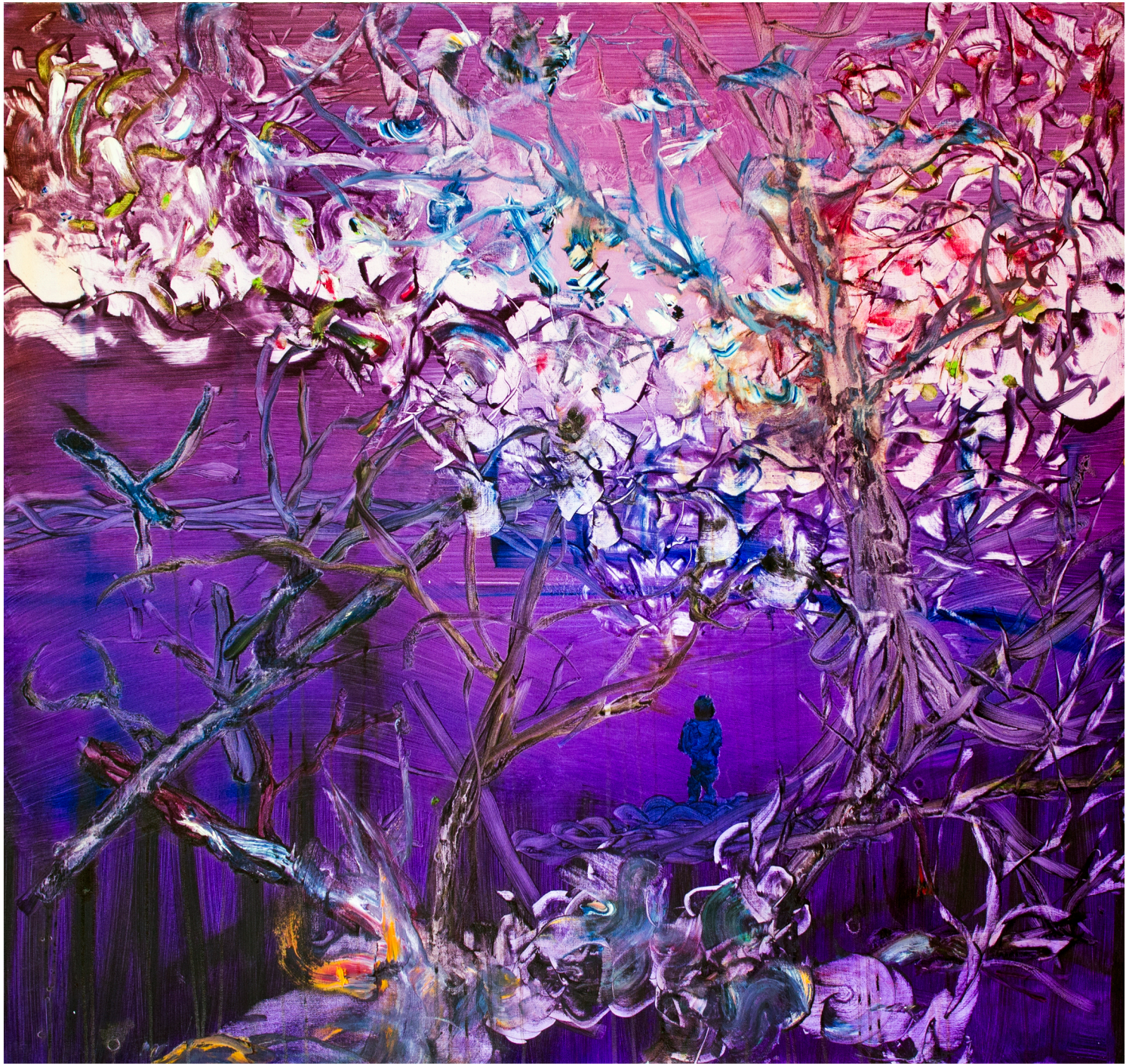
Maalauksissani ja valokuvissani pohdin ajan ja paikan hetkiä, jotka ilmentävät olemassaolon muutosvirtaa, joka kuohuu eteenpäin, kuljettaen mukanaan muistoja eletystä elämästä. Paikat ja hetket ilmenevät samaan aikaan karuina ja kauniina. Teokset puhuvat epätoivosta, onnen hetkistä ja niiden väliin kätkeytyvistä kokemuksista. Henkilökohtainen ja yleinen sekoittuvat. Etsin pistettä, jonne jätämme onnellisimmat ja kipeimmät muistomme. Lopulta itseään ja maailmaa ei voi paeta, on vain oltava yksinkertainen ja monimuotoinen.

Näyttelyn teemana minulla oli ihmisen hauraus ja kaiken katoavuus. Näyttelyni keskeisimmäksi teokseksi koin teoksen *Keskellä toisen myrskyjä*. Teoksessa tumman puhuvat ihmishahmot seisovat lähes keskellä maisemaa odottaen jotain tapahtuvan tai ihmetellen maailmaa. Samalla maailma ympärillä tapahtuu. On myrskyä, lentäviä puita, muita ihmisiä ja eläimiä. Luonto on!

Näyttelyä tehdessäni liikuin paljon luonnossa ja katselin impressionistien maalauksia, joista hain vaikutteita teoksiini. En kuitenkaan käytä näitä toisten teoksia lähtökohtina vaan välineinä virittyäkseni maalaamisen tilaan. Yhtymäkohdat taidehistoriaan syntyvät yleensä ”vahingossa” selaillessani kirjoja työhuoneella. Erityisesti viehätyin Camille Pissarron teoksista. Teoksia katsellessa koin jonkinlaista ylevyydentunnetta, jollaista koen toisinaan myös oman työskentelyni äärellä. Mieleeni on jäänyt maalaus *Boulevard Montmarte vuodelta 1897*.

Keskellä toisen myrskyjä 2013
öljy levyllä
225 x 137 cm

Maiseman äärellä 2013
öljy kankaalle
130 x 122cm

Meren harmaus 2013
öljy kankaalle
84 x 64 cm

Mädäntynyt puutarha 2013
öljy kankaalle
130 x 60 cm

Mustapuu 2013
öljy kankaalle
130 x 60 cm

Lauantai – Teossarja 2013
pigmenttivedos paperille, pohjustettu alumiinille
10 kpl eri kokoja

Lauantai- teossarja muodostuu 10 valokuvasta, jotka on vedostettu pigmenttivedoksina ja pohjustettu alumiinille. Teoksessa nousee esiin ihanteellisista maisemakuvista poikkeava kuva. Aiheina ovat niinkin syvälliset teemat kuin mökkeily ja luonnossa oleminen. Olemme mökkeilemässä, siis ”luonnossa” ja siinä tilassa vallitsee harmonia ja yhteys, jota voi tosin olla vaikea nähdä.

Teoksia varten kuvasin lukuisia erilaisia versioita. Asettelin maisemaan värillisiä esineitä, kuten ämpäreitä ja kottikärryjä, jotka toivat eloa kuvaan. Teosta kuvatessani, ajattelin maalaavani maalausta. Oikeastaan teoksen ” maalaaminen ” tapahtui asetellessani esineitä ja asioita paikoilleen. Hain teoksiini myös tekemisen tuntua pohjustamalla valokuvat itse; se olikin mielenkiintoinen prosessi: alkuperäisen pohjustuksen jälkeen koin kuvat liian samankokoisiksi ja siksi tein lopulliset teosten rajaukset jo pohjustetuista valokuvista leikkaamalla niitä erikokoisiin osiin giljotiinileikkurilla. Koen eräänlaisen käsityöläisyyden merkitykselliseksi työskentelyssäni – myös tehdessäni valokuvia. En ylipäätään käsittele kuviani tietokoneella vaan kaikki syntyvät efektit tuotan käsin tai kameralla.

Yksityiskohta teoksesta *Lauantai*

Yksityiskohta teoksesta *Lauantai*

Kuvan Kevät
Kuva / Tila
9.5.-1.6.2014

Hurmos ja hulluus
akryyli, tussi, väriliitu, akryylimassa mdf - levyille, pigmenttitulosteet
320 x 200 x 160 cm

Kuvan Keväessä 2014 esillä olleissa teoksissa pohdin hurmoksen ilmiötä ja siihen liittyvää erityistä näkökykyä. Millaista on kun rakastaa ja hurmioituu jostakin?

Teokseni muodostui kuudesta 200 x 160 cm kokoisesta maalauksesta ja 12 pigmenttitulosteesta. Maalaukset muodostivat kuution ulkopinnan, jonka mitat olivat 320 x 200 x 160 cm. Sisäpinnan muodostivat maalausten valkoiset taustat, joihin valokuvat oli asetettu. Kuutio sijoittui tilassa keskelle käytävää.

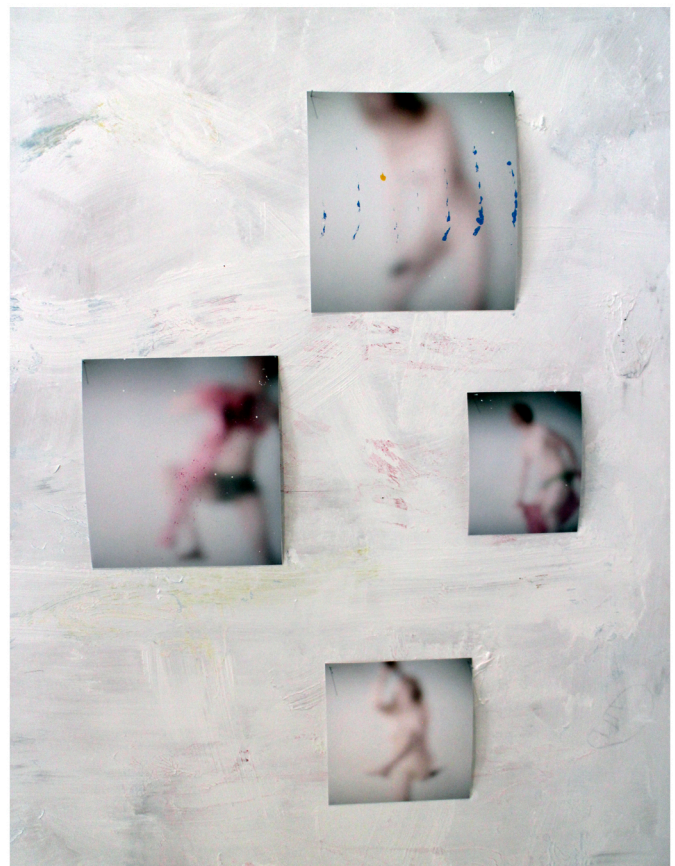
Hurmos ja hulluus

Hurmos ja hulluus

Hurmos ja hulluus
teoksen sisäpuoli

Teoksissani olen pohtinut erilaisia jäljen tuottamisen menetelmiä sekä niiden merkityksiä. Työskentelyni on monesti hyvin intensiivistä ja fyysistä. Näissä teoksissa pohdin tietoisesti jälkiä, eri eleitä ja rytmin vaihdoksia.

Maalauksiin valitsin materiaaliksi mdf -levyn, koska halusin tilalla jäljitellä rakennustyömaan estetiikkaa. Olen aina ollut hyvin haltioissani erilaisista sattuman jäljistä tehtailla ja rakennustyömailla. Materiaaleista erityisesti puu, joka on sotkeentunut sementtiin ja muihin jätteisiin muodostaa kauneutta ympäristöön, josta sitä harvemmin osataan etsiä.

Samalla tavoin toimivat kaikki keskeneräiset rakennukset ja vanhuuttaan rapisevat seinät. Keskeneräisyys on monesti paljon kauniimpaa kuin muovinen kertakäyttötuote, jota aikamme tuottaa. Sama kauneus toistuu myös ajan unohtamissa rakennuksissa, joiden kauneus yleensä myös tunnustetaan.

Maalauksiini käytin väriliituja, tusseja ja akryylivärejä. Maalasin ensin isoille papereille ihmishahmoja, jotka sitten painoin levyille ja siitä syntyi peilikuva levyille. Halusin näin etäännyttää omaa kädenjälkeäni maalauksessa. Piirtäessä toistelin samankaltaista jälkeä kerta toisensa jälkeen. Lopuksi lisäsin akryylimassaa ja laastia korostaakseni rakentamisen estetiikkaa.

Suhteeni valokuvaukseen on ollut ristiriitainen. Olen työskennellyt paljon valokuvan parissa, mutta perinteinen esittämistapa ei ole ollut kiinnostava. Olen etsinyt omaa tapaan käyttää valokuvaa taiteessa. Valokuvateokset kuvasin sumeina, etäännyttäen alkuperäistä kuvauksen kohdetta. Kuvien sumentaminen tuo teokseni lähemmäksi maalaustaidetta. Sumentaminen tuo esiin välineiden eron suhteessa esittämiseen: mitä tapahtuu kun kuvaa katsotaan maalauksena tai kun sitä katsotaan valokuvana. Maalaamalla valokuvia halusin luoda jännitteen maaliaineen ja kuvatun kohteen välille. Tekijänä olen kuvassa sekä kohteena että maalijäljen jättänä. Valokuvateokset tein esiintymällä kameralle, joka otti kuvia automaattilaukaisulla. Naishahmon kohdalla toimin tilanteessa ohjaajana, kameran kuvatessa automaattilaukaisulla.

Pohdin esityksen ja teoksen eroa. Teokset syntyivät sen hetkisestä elämäntilanteesta. Ajattelen itseäni ja olemistani maailmassa nyt ja toisaalta menneisyydessä - lapsuudesta nykyhetkeen. Maalausten toinen puoli edustaa nykyhetkeä ja vastakkainen mennyttä maailmaa. Siinä välissä tapahtuu jotain. Katsoja saa puolestaan luoda mielessään todellisen tapahtuman teossarjan taustalla. Kuvat ovat dokumentteja esityksestäni ja samalla ne ovat olemassaolevia taideobjekteja

Mies ja varjot 2014
sekatekniikka mdf – levyllä
200 x 160 cm

Linnut ja pojat 2014
sekatekniikka mdf – levyllä
200 x 160 cm

Odotusaika 2014
sekatekniikka mdf – levyllle
200 x 160 cm

Minulle tärkeäksi kokemukseksi nousi Kuvataidekatemian residenssi Berliinissä lokakuussa 2013. Siellä ollessani näin Franz Ackermanin teoksen Hügel und Zweifel (Mäkiä ja epäilyksiä) Berlinische Galleriessa. Installaatiosta löytyi monia minua kiinnostavia aiheita, kuten maalausten fyysisesti erilliset kerrokset, sekä tapa jolla useampia teoksia oli sidottu yhteen. Tärkeää oli valokuvan käyttäminen osana maalausta. Berliinissä tutustuin myös Anna ja Bernhard Blumen taiteeseen. Valokuvissaan he ovat kuvanneet itseään ja sisällyttäneet valokuvaan huumoria sekä kuvanveiston elementtejä. Myös Gilbert ja Georgen valokuvissa taiteilijat esiintyvät itse ja rakentavat niistä teoksia, joissa yhteiskunta, kritiikki ja huumori muodostavat kiehtovan yhdistelmän. Mielestäni yhteiskunnallisuus ja vaikuttavuus taiteessa syntyvät taiteilijoiden itsensä alttiiksi panemisen ja läsnäolemisen kautta.

1900-luvun loppupuolen maalareista pohdin paljon Cy Twomblyn ja Georg Baselitzin työskentelyä. Kevään aikana uudeksi mielenkiinnon kohteeksi nousi myös saksalainen kuvataiteilija Günther Förg ja hänen tapansa työskennellä taiteen parissa. Cy Twomblyn ja Günther Förgin maalauksissa minua kiinnostavat niissä esiintyvät merkit ja piirrokset, jollaisia voi löytää joka puolelta ympäristöämme. Heidän tapansa kommentoida maalauksien tapahtumia viivoilla ja merkeillä on jotain mahtavaa, hienovireistä ja haastavaa. Mielenkiintoisena huomiona oli monen pohtimani taiteilijan kuten Günther Förgin kiinnostus arkkitehtuurivalokuvaukseen. Itse en tätä puolta ollut aiemmin huomionut.

Hurmos ja Hulluus teoksessa ajattelin tilallisia kysymyksiä ja arkkitehtuuria tarkemmin. Koen mielenkiintoiseksi, miten valokuva antaa mahdollisuuden erilaisiin viittaussuhteisiin kuin maalaus. Tekniikoita yhdistämällä teoksistani tulee moniulotteisempia. Olen kerännyt vuosien ajan valokuvaarkistoa, joka käsittää kuvia aina omista performansseista maisema- ja arkkitehtuurikuviin. Aiemmin en löytänyt näille kuville taiteellista käyttöä. Nyt ne tulevat osaksi maalausta.

Aika Akatemiassa oli hieman hämmentävää, mutta näiden omien näyttelyiden ja viimeistään opinnäytetekstin kirjoittamisen aikana olen ymmärtänyt omasta taiteestani, mitä minä haluan ja kuinka näitä asioita tulee käsitellä. Aiemmin hain itselleni aiheita maalaukseen sen ulkopuolelta, mutta nyt ymmärrän aiheeni olevan maalauksen mahdollisuuksien tutkinta.

Ehkä voisi sanoa, että mennyt vuosi oli aiheiden ja sisältöjen sekä maalauksen ja valokuvan erilaisten lähteiden selvittelyä, pohdintaa siitä, mikä minua taiteessa kiinnostaa vai kiinnostaako minua taide ylipäänsä. Tällaisiakin epäilyjä syntyi. Nyt muutamia viikkoja näyttelyn jälkeen ja maalamisesta totaalista taukoa pitäneenä voin todeta: Kyllä se kiinnostaa - omana ja toisten tekemänä, olemassaolevana.

Tärkeintä on lopulta työskentely ja itsensä haastaminen. Tahdon tehdä teoksia, jotka johdattavat seuraavan teoksen ja aiheen pariin. Monesti mietin ja työstän samoja teemoja useita vuosia – ne ikään kuin kiertävät palatakseen aina takaisin.